

HMS Konference, 5. – 6. maj 2009, Sandnes

Sammenhæng mellem brystcancer og natarbejde

Cabin Attendants Union (CAU)

Fagforening for Cabin Crew ansat i SAS Danmark, med ca. 1.500 medlemmer, heraf ca. 75 % kvinder.

Arbejdet, som Cabin Crew, er fysisk belastende med lange arbejdsdage og arbejde på alle tider af døgnet.

Cabin Crew, som udfører tjeneste på oversøiske ruter, arbejder endvidere med tidsforskel og primært om natten.

Cancer – arbejdsrelateret sygdom?

- Som forening for det flyvende personale, har vi i lang tid haft en formodning, om at antallet af cancerramte medlemmer var højere end for det øvrige arbejdsmarked. Vores mistanke har været baseret på vores fysiske arbejdsmiljø, højere kosmisk stråling samt ringe oxygenindhold i flyenes kabine.
- Vi har ved flere lejligheder anmeldt cancer som arbejdsrelateret sygdom men har ikke opnået at få medhold.
- Forskningsmæssig dokumentation var ganske enkelt ikke til stede, for at understøtte vores formodninger.

Undersøgelser

I 1997 begyndte den første dokumentation at fremkomme og gennem de sidste 10 år er der offentliggjort undersøgelser der påpeger, at natarbejde kan have indflydelse på om kvinder udvikler brystcancer.

Forsøgene har været baseret på dyreforsøg, og forskere mener at mangel på hormonet "Melatonin", som dannes i hjernen i løbet af den "naturlige nat" har stor indflydelse på hvor modstandsdygtige vi er over for cancer.

Indenfor de seneste år er der offentliggjort 8 rapporter på området – 6 af disse understøtter, at natarbejde kan have stor indflydelse på udvikling af visse former for cancer.

På nuværende tidspunkt er WHO's cancercenter IARC (International Agency for Research on Cancer) ved at gennemføre en undersøgelse, som skal klargøre og endeligt be- eller afkræfte, formodningerne om relationen mellem natarbejde og brystcancer.

Denne rapport ventes offentliggjort november 2009.

Danmarks håndtering

På baggrund af de 8 rapporter, har den danske arbejdsskadestyrelse accepteret at gennemgå alle indkomne arbejdsrelaterede sygdoms anmeldelser med diagnosen brystcancer for at se om de kan sammenkobles med risikoen ved natarbejde.

Grundreglerne for om skadeslidte har mulighed for at få anerkendt sygdommen, som arbejdsrelateret er som følger:

- *Mindst 20 år med tilbagevendende natarbejde*
- *Natarbejde med mindst en nattevagt om uge*
- *Ingen dokumenteret årsagssammenhæng (ved eks. arvelig brystcancer)*

Dette ses som en "prøveordning" og vil først blive implementeret når den endelige rapport fra IARC bliver offentliggjort senere på året.

Indtil videre er 38 ud af 75 sager blevet anerkendt, 7 sager er udsat grundet manglende dokumentation og 26 sager er afvist.

De anerkendte sager er inden for forsvaret, sygehusvæsnet og nu kabinpersonalet.

Opfølgning

CAU har haft held med at få anerkendt en brystcancersag gennem de nye tilsagn fra arbejdsskadestyrelsen.

Andre sager er blevet anmeldt, men endnu ikke afgjort.

Vi har gennem vores medlemsblad (CAUTION), hjemmeside (www.cau.dk), og vores pensionistklub opfordret alle vores nuværende og forhenværende medlemmer, der har haft diagnosen brystcancer, til at anmelde deres lidelse som arbejdsrelateret for at få genoptaget sagerne.

Konklusion

Som forening ser vi meget positivt på, at vi nu har mulighed for at få anerkendt brystcancer som en arbejdsskade.

Det giver os en helt ny måde at anskue vores arbejdsplads på.

Nu har vi dokumentation for, hvad vores arbejdsmønstre kan have af konsekvenser.

Dette vil højst sandsynligt ikke have indflydelse på, hvornår flyene flyver, men det giver os en viden om at natarbejde kan have endog store konsekvenser for dit helbred, og dermed give den enkelte arbejdstager mulighed for at vælge fra eller til.

Da dette er en prøveordning venter vi med spænding på, om den kommende IARC rapport vil give den endelige dokumentation på, om natarbejde og brystcancer har en sammenhæng.